

Lausunto

11.02.2021

Asia: VN/10164/2019

Lausuntopyyntö vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksesta hallituksen esitysluonnokseksi lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti pykälään 4 a § Lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Selkiyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin rajoavien rajoitusten rajanvetoa? Jos ei, miten säännöstä tulisi muuttaa?

Lisäys on hyvä ja selkiyttää rajanvetoa rajoitusten ja hoidon ja huolenpidon välillä. Hallituksen esityksen tekstissä kasvatuksen ja rajoittamisen periaatteita on kuvattu selkeästi. Asia on kuitenkin luonteeltaan sellainen, että yksiselitteisten ja yleisesti sovellettavien tarkkojen rajausten tekeminen on vaikeaa. Tilanteiden arviointiin liittyy aina kontekstuaalisia tekijöitä. Rajanveto edellyttää tulkinnasta käytävää keskustelua ja osaamisen kehittämistä.

2. Esitetään säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus on hyvä ja tarpeellinen lähtökohta lastensuojelun palvelun kehittämiseksi. Vastuusosiaalityöntekijän rooli prosessissa on kirjattu lakiin selvästi, mutta työn määrä ja työn organisointiin liittyvät ongelmat ovat merkittävästi vaikuttaneet siihen, että lakisäätöisen roolin toteuttaminen palvelussa lain tarkoittamalla tavalla on ollut vaikeaa. Tämä on merkittävä ongelma asiakkaiden oikeusturvan ja palvelujen vaikuttavuuden näkökulmasta.

Ehdotettu asiakasmitoitus on rakenteellinen uudistus, joka mahdollistaa työn sisällöllisen kehittämisen. Lastensuojelun kehittyminen paremmin asiakkaiden tarpeita vastaavaksi edellyttää työn jatkuvuutta ja sisällöllistä kehittämistä. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee mitoitusta koskevan muutoksen myötä kyetä olemaan läsnä lapsen ja perheen elämässä ja osallistumaan yhteistyöhön perheen ja lapsen kuntoutuksesta vastaavien tahojen kanssa. Tämä voidaan nähdä keskeisenä palvelun vaikuttavuuden parantamiseen liittyvänä kysymyksenä.

3 a. Vastaavatko 15 §:n täsmennykset tätä tavoitetta?

Kyllä pääosin

3 b. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Pykälän täsmennykset vastaavat tavoitetta. Lapsen tarvitsemien sosiaali- ja terveydenhuollonpalvelujen järjestämisvelvollisuus kiireellisenä ja viivytyksettä on vahva velvoite. Kirjallisten perustelujen saaminen varmistaa asiakkaan oikeusturvaa ja selkeyttää prosessia. Kirjallinen perustelu palvelutarpeesta ja tarkoituksenmukaisista palveluista suuntaa sekä yksittäisen asiakkaan palvelupolkua että fasilitoi keskustelua yleisemmällä tasolla palvelujen kehittämisestä.

Lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkaita oli THL:n selvityksen mukaan vuonna 2018 noin 6 700. Näiden lasten kohdalla käydään keskustelua siitä, kumman palvelujärjestelmän tulisi järjestää yhteisasiakkaiden palvelut, ts. kenelle vastuu kuuluu. Samanaikaisesta lastensuojelun ja psykiatrisen kuntoutuksen tarpeesta aiheutuu tilanteita, joissa tarvitaan uudenlaisia lapsen ja perheen kokonaisvaltaisesti kohtaavia palveluja. Ratkaisun löytymiseksi on rakenteita ja toimintatapoja koskevan keskustelun lisäksi kiinnitettävä erityistä huomiota osaamisen integrointiin. Asiakkaiden palvelutarpeiden muuttuminen ja kuntoutuksen sisältöjen kehittyminen edellyttää työn ja palvelujen kehittämistä.

Lastensuojelulla ja terveydenhuollolla on omat ydinosamisalueiden tehtävät, jotka voidaan todeta kuuluvan tietylle palvelualueelle. Niillä on kuitenkin myös yhteinen alue, jolla osaamisen pitäisi olla jaettavaa. Lastensuojelun asiakkailla, sekä lapsilla että vanhemmilla on monia samanaikaisia palvelutarpeita ja esimerkiksi mielenterveyden pulmia, joiden kuntouttaminen on tarkoituksenmukaista sijaishuollon arjessa. Monet eri toimijat suhteperustaisissa kuntoutuspalveluissa myös heikentävät prosessien vaikuttavuutta. Palvelujen ja osaamisen pitäisi kehittyä dynaamisesti suhteessa toimintaympäristön muutokseen.

4. Ehdotuksessa esitetään säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta voimassa olevan lastensuojeluasian vireille tulon sijaan. Tavoitteena on, että tämä vahvistaisi sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin ensisijaisuutta. Onko ehdotettu sääntely tarkoituksenmukainen asetetun tavoitteen kannalta?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4

Tavoitetta sosiaalihuollon palvelujen ensisijaisuudesta voidaan pitää hyvänä. Lapsen ja perheen palvelutarpeen arvioinnissa tulee varmistua siitä, että arviointiin voidaan liittää tarvittava moniammatillinen osaaminen. Arvioinnin moniammatillisuus on tärkeää riittävän tuen ja avun varmistamiseksi asiakkuuden alkuvaiheessa.

5. Ehdotuksessa esitetään lastensuojelun asiakkuuden päättymisestä säätämistä. Mitä käytännön vaikutuksia tällä sääntelyllä olisi?

Lastensuojelun asiakkuuden alkamisen ja päättymisen tulee olla selkeästi määritelty ja asiakkaan tiedossa. Palvelun vaiheiden selkiyttäminen lisää työskentelyn suunnitelmallisuutta ja parantaa asiakkaan oikeusturvaa.

6 a. Arvioitko ehdotetun säädöksen johtavan käytännössä avohuollon palvelujen kehittämiseen?

Kyllä pääosin

6 b. Miten arvioitte tämän tavoitteen toteutuvan ehdotetun säännöksen avulla?

Osaamisen kehittämisellä ja palvelukulttuurin muutoksella on ratkaiseva rooli lastensuojelun kehittämisessä. Säädös luo uusia edellytyksiä avohuollon palvelujen kehittämiselle, samalla pitäisi kyetä nostamaan palvelutuotannon innovaatiokyvykkyyttä ja kannustamaan vaikuttavampien toimintamallien etsimisessä. Tarvitsemme myös vaihtoehtoisia ja vaikuttavampia toimintamalleja tilanteisiin, joissa sijaishuollon palvelut eivät tuota tavoiteltuja tuloksia.

Lastensuojelupalvelua pitäisi tarkastella monimuotoisemmin, pohtien eri vaihtoehtojen mahdollisia hyötyjä ja haittoja. Laitoshoidon tuottaa myös ei-toivottuja vaikutuksia. Esimerkiksi katkenneet ihmissuhteet ja liittyminen erilaisiin alakulttuureihin saattavat estää palvelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Myös vaativimpien palvelutarpeiden kohdalla pitäisi lisätä käytettävissä olevien vaihtoehtojen määrää. Laitoskuntoutuksen vähentäminen edellyttää sekä kuntoutuksen sisältöjen että palvelumallien kehittämistä.

7. Sijaishuoltopaikan valintaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettävän. Sijaishuoltopaikan valinnassa tulisi aina arvioida yksilöllisesti lapsen etu, lapsen tarpeita vastaava kuntoutuksellinen osaaminen ja lapsen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja muun opetuksen sekä siihen tarvittavan tuen varmistaminen. Millaisia vaikutuksia näette ehdotetulla sääntelyllä olevan sijaishuoltopaikan valintaan ja sitä koskevaan päätöksentekoon? Onko pykälän sääntely asetettujen tavoitteiden näkökulmasta riittävä?

Lastensuojelutyön tutkimusperusteisuuden vahvistaminen ja läheisverkostojen kanssa työskentely korostaminen ovat merkittäviä parannuksia. Lastensuojelupalveluissa toimintamallien ja kuntoutustyön tulisi nykyistä vankemmin perustua tutkittuun tietoon. Kuntoutustyön vaikuttavuuden näkökulmasta on tärkeää, että monitoimijaisissa asiakasprosesseissa ammattilaiset toimivat samojen periaatteiden ohjaamina ja arvioivat toimintatapojaan suhteessa asiakkaan tavoitteisiin ja vaikuttavista toimintamalleista olevaan tietoon. Yhteisen työorientaation puuttuminen aiheuttaa toiminnan pirstaloitumista ja vaikeuttaa tuloksellista yhteistoimintaa.

Asiakaslähtöinen ja vaikuttava palvelu edellyttää tavoitteellista työskentelyä koko perheen kanssa. Kuntoutukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen (yksilölliset ja pitkän aikavälin yhteiskunnalliset tavoitteet sijaishuollon kustannusten hallitsemiseksi) edellyttävät uusia toimintamalleja ja koko perhekontekstin huomioimista palvelussa. Lapsen elämäntilanne on rakentunut kontekstissa, jossa suhteet muihin ihmisiin ovat vaikuttaneet monin eri tavoin. Siksi vaikuttavuuden aikaansaaminen edellyttää kuntoutustyön tekemistä koko perheen ja läheisverkoston kanssa. Kokonaisvaltainen työskentelyn mahdollistamiseksi ja edelleen lakiin kirjatun jälleenyhdistämistavoitteen saavuttamiseksi kaikkien sijaishuollon palvelujen tulisi sijaita mahdollisimman lähellä lapsen kotikuntaa.

8. Lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen tukemista ehdotetaan vahvistettavan erityisesti sijaishuollon aikana (49 a §, 50 §, 52 a §, 57 § ja 60 d §). Miten ehdotettu sääntely vastaa lapsen sijaishuollon aikaiseen tuen tarpeeseen perusopetuksen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisessa?

Peruskoulun ja toisen asteen opintojen suorittaminen ovat merkittävä syrjäytymiseltä suojaava tekijä. Koska koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvät haasteet ovat keskimääräistä yleisempiä

sijaishuoltoon sijoitettujen lasten kohdalla, suunnitelmallinen oikeuksien toteutumisen arviointi osana lastensuojelupalvelua on tärkeää. Sekä sosiaalityöntekijää että sijaishuollon henkilöstöä koskeva yhteistyövelvoite on selkeä.

Sijaishuoltopaikkaa tai muuta lastensuojelupalveluja koskevat muutokset aiheuttavat muutoksia myös koulupalveluissa ja opintopoluissa. Nämä siirtymät ovat selkeitä riskitilanteita koulunkäynnin jatkuvuudelle tilanteissa, joissa lasten koulupolut ovat usein erityisen rikkonaisia ja hauraita. Myös vaativan erityisen tuen koulupalvelut ja opetus on suhdeperustaista kuntoutustyötä, joissa henkilövaihdoksia ja palvelujen katkeamista tulisi välttää.

9 a. Onko 49 a §:n sääntely vaativasta sijaishuollosta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

Kyllä pääosin

9 b. Mitä käytännön vaikutuksia ehdotuksella olisi?

Vaativa sijaishuollon määrittelyssä on pyritty huomioimaan asiakasryhmän tarpeet ja niiden edellyttämät osaaminen ja palveluratkaisut. Tarvittavan osaamisen jäsentämiseksi integratiivisten palvelujen määrittely viidessä kategoriassa on perusteltua. Asiakkaiden tarpeiden asettaminen palvelukategorioihin on kuitenkin vaikeaa siitä syystä, että erityisesti vaativan tason palveluissa asiakkaalla on samanaikaisia useita palvelutarpeita ja palvelutarpeet vaihtelevat lastensuojeluasiakkuuden aikana.

Vaativaa sijaishuollon palvelua koskeva henkilöstömitoitus ei ole linjassa palvelun sisällöllisten vaatimusten kanssa. Palvelun asiakasryhmän palvelutarpeet poikkeavat muusta sijaishuollosta merkittävästi siten, että nämä lapset tarvitsevat intensiivistä ammatillisesti koulutetun aikuisen läsnäoloa ja erityistä osaamista. Palvelua koskee kuitenkin yleinen 1:1 sijaishuollon henkilöstömitoitus. Vaativaa sijaishuoltoa tarvitsevien lasten tarpeet ovat hyvin erityisiä ja kompleksisia, jolloin vaativan sijaishuollon henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 2 työntekijää lasta kohden.

Vaikuttavien vaativien sijaishuollonpalvelujen kehittämisessä pitäisi kiinnittää huomiota uusien toimintamallien ja tuotannon tapojen pohtimiseen. Jatkokeskusteluissa ja perinteisiä toimiala- ja osaamisrajoja ylittäviä integratiivisia palveluja palvelua tuotettaessa tulisi huomioida uudet mahdolliset toimintamallit ja tuotannon tavat. Palvelujen kehittämisessä on olennaista lastensuojeluun liittyvä osaamisen kehittäminen ja koko palveluverkostossa tapahtuva yhteiskehittäminen. Monia eri palveluja käyttävien lasten ja perheiden kohdalla korostuu palvelujen tarjoaminen yhteistuotannon malleja hyödyntämällä siten, että osaamisen ja asiantuntijuus kootaan asiakkaan ympärille sen sijaan, että asiakasta siirretään palvelujen välillä. Yhteistuotanto tarkoittaisi käytännössä kahden tai useamman organisaation yhteistä osaamistarpeisiin perustuvaa palvelua.

Työn kehittämiseen tarvitaan toimivia yhteistyörakenteita tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kanssa. Kehittämistyön tulisi perustua monitieteiselle tarkastelulle ja asiakkaiden osallisuutta korostaen. Suunnitelmallinen osaamisen kehittämisen pitäisi olla jatkuvaa vaativaa sijaishuollon palvelua tarjoavissa yksiköissä ja edellyttää myös kansallista koordinaatiota.

10. Selkeyttääkö ehdotettu muotoilu erityisen huolenpidon jakson hoidollista ja kuntouttavaa sisältöä?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 10

Erityisen huolenpidon poistaminen rajoitustoimenpiteitä koskevasta luvusta on erittäin kannatettava muutos ja korostaa erityisen huolenpidon jakson kuntouttavaa ja huolenpidollista luonnetta. Erityisen huolenpidon vaikuttavuuden näkökulmasta keskeistä on moniammatillinen osaaminen, kuntoutuksen sisällöt ja yhteistyö palvelun jatkuvuuden turvaamiseksi erityisen huolenpidon jakson jälkeen EHO-jakson jälkeen.

Erityisen huolenpidon kuntouttavien ja hoidollisten sisältöjen kehittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Palvelun tuottajille on luotava yhteisiä osaamisen kehittämisen rakenteita, joita tulisi myös kansallisesti ohjata. Erityisen huolenpidon palvelut tulisi kytkeä kehitteillä olevaan osaamis- ja tukikeskusverkostoon ja mahdollisesti muihin tarvittaviin tutkimus- ja kehittämisrakenteisiin.

Erityinen huolenpito on tarkoitettu hyvin pienen ja vaativahoitoisen lastensuojelun asiakasryhmän palveluksi. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää koko sijaishuollon järjestelmän (erityisesti esitetyn vaativan sijaishuollon) kehittämistä siten, että muissa palveluissa kyetään vastaamaan lasten ja perheiden muuttuviin ja ajoittain hyvin vaativiin palvelutarpeisiin. Tavoitetta puoltaa myös lastensuojelun suhdeperustainen työskentely, jossa siirtymät palvelujen ja sijaishuoltoyksiköiden välillä aiheuttavat lisää traumatisoitumista ja vähentävät sijaishuollon vaikuttavuutta.

11 a. Vastaako ehdotettu muotoilu näihin tavoitteisiin?

Kyllä

11 b. Millaisia vaikutuksia erityisen huolenpidon jakson pidentämisellä olisi?

Useimmiten nykyiset erityisen huolenpidon määräajat 30 + 60 vuorokautta ovat riittäviä. Joidenkin lasten kohdalla olisi perusteltua pidentää jaksoa nykyisestä. Nämä tarpeet liittyvät esimerkiksi vakavien päihdekierteiden katkaisemiseen, jolloin mahdollisuus 90 + 90 vuorokauden erityisen huolenpidon jaksoon on tarkoituksenmukainen. Esityksen mukaisessa mallissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että tarvetta tosiasiallisesti arvioidaan jakson aikana ja se päättyy lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan siten kuin 60 e pykälässä on esitetty.

12. Erityisen huolenpidon jakson päätöksenteko: Millaisia vaikutuksia olisi nykyisen päätöksentekorakenteen (30 + 60 vrk) muuttamisella siihen, että jatkossa yksi päätös mahdollistaisi enemmillään 90 vuorokauden erityisen huolenpidon jakson ja sen jälkeen tarvittaessa enimmillään toisen 90 vuorokauden jakson?

Esitetty muutos selkiyttää työskentelyä erityisen huolenpidon jakson aikana. Nykyisen päätöksentekorakenteen mukaisessa menettelyssä jatkopäätöksen valmistelu on aloitettava heti jakson alkamisen jälkeen, jolloin tietoa erityisen huolenpidon jaksolta on päätöksenteon perustaksi hyvin vähän.

13. Onko ehdotettu erityisen huolenpidon asumisyksiköiden henkilöstöresurssi (59 a §) riittävä?

Kyllä

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 13

Erityisen huolenpidon asiakkaina olevien lasten hoidon ja kuntoutuksen tarpeet ovat hyvin vaativia, jolloin esitetty henkilöstömitoitus on perusteltu.

14 a. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Kyllä

14 b. Mitä vaikutuksia sillä olisi?

Ehdotuksessa erityinen huolenpito on palvelu, jota käytetään vain kaikkein vaativimmissa tilanteissa olevan pienen asiakasryhmän kohdalla. Palvelujen käytön painopistettä tulisi pyrkiä muuttamaan siten, että yhä useamman lapsen kuntoutus voidaan järjestää palvelujärjestelmän alemmilla portaita. Meillä on jo tällä hetkellä perus- ja erityistason laitokset ja nyt lainsäädäntöön on ehdotettu vaativa sijaishuolto, joissa pitäisi kyetä pääsääntöisesti turvaamaan palvelu myös palvelutarpeiden muuttuessa.

Kun kyseessä on hyvin erityistä osaamista vaativa palvelu, on tarkoituksenmukaista keskittää siihen liittyvää osaamista ja luoda rakenteet erityisosaamisen kehittämiseksi. Palvelun kehittäminen tulisi kytke osaksi kehitteillä olevaa osaamis- ja tukikeskustoimintaa ja muita mahdollisia kehittämiskäytännöitä.

15. Miten 11 luvun säännökset rajoituksista toteuttavat sijaishuollossa olevien lasten perus- ja ihmisoikeuksia?

Esitetyt 11 luvun rajoittamista koskevat säännökset tarkentavat rajoittamista koskevaa päätöksentekoa, vastuita ja rajoittamisen edellytyksiä. Muutoksissa korostetaan myös sijaishuollon kuntouttavaa luonnetta. Siten ne parantavat sijoitettujen lasten oikeudellista asemaa ja ihmisoikeuksien toteutumista. Esityksessä vahvistetaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän roolia päätöksen tekijänä ja niiden arvioijana, joka kokonaisuudessaan vahvistaa lapsen oikeusturvaa sijaishuollon aikana.

63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös

-

65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto

-

66 § Henkilöntarkastus

-

68 § Kiinnipitäminen

Kiinnipitäminen ei ole hoidollista tai kuntouttavaa. Toimenpiteen lyhytaikaisuuden välttämättömyyden korostaminen on kannatettavaa. Lastensuojelussa kuntoutetaan monin tavoin traumatisoituneita lapsia ja erityisesti heille kiinnipitäminen usein tuottaa lisää traumatisoitumista.

69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen

-

69 a § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

-

70 § Eristäminen

Eristämistä koskeva muutosesitys on perusteltu ja kannatettava. Eristämisen tulee olla välttämätöntä lapsen tai muiden hengen, terveyden tai turvallisuuden turvaamiseksi ja se tulee toteuttaa mahdollisimman lyhytkestoisena.

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

Esityksen rajoitukset ovat lasten hoidon ja huolenpidon tarpeet huomioiden perusteltuja. Myös erityisen huolenpidon kohdalla on kiinnitettävä huomiota siihen, rajoitusten käyttö perustuu yksilölliseen harkintaan ja perusteeseen. Rajoitusten käytön arviointi edellyttää toimivaa ja tiivistä yhteistyötä vastuusosiaalityöntekijän ja sijaishuoltopaikan välillä.

17 a. Toteuttaako säännös tätä tavoitetta?

Kyllä

17 b. Millaisia vaikutuksia ehdotetulla 71 §:ssä säädettyillä erityisillä rajoituksilla näette olevan lapsen päihdehoidon ja -kuntoutuksen toteuttamiseen?

Päihdehoitoon liittyy erityisiä hoidollisia ja kuntoutuksellisia haasteita, joiden vuoksi erityisen rajoitukset (haltuunotto, henkilöntarkastus ja yhteydenpidon rajoittaminen) ovat perusteltuja ja tarpeellisia. Päihdehoidon erityiset rajoitukset vastaavat päihdeasiakkaiden kuntoutustyön keskeisiin ongelmakohtiin ja siten parantavat vaativan päihdekuntoutuksen vaikuttavuutta.

18. Miten 69 a §:ssä ehdotetut muutokset mahdollistavat luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamisen?

Muutoksen luvatta laitoksesta poistuneiden lasten palauttamiseen liittyvään pykälään ovat perusteltuja ja tarpeellisia. Lasten etsiminen ja palauttaminen laitokseen tulee olla ensisijaisesti sijaishuoltopaikan vastuulla. Lasten hyvän kohtelun ja oikeusturvan toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että etsimiseen ja kuljettamiseen liittyvät tehtävät on säädetty lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, kasvatus- ja hoitohenkilökuntaan kuuluvalla henkilöllä tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Lapsen ja sijaishuoltopaikan työntekijöiden turvallisuuden varmistamiseksi on perusteltua, että lapselle voidaan tarvittaessa tehdä henkilöntarkastus ja tarvittaessa häntä voidaan pitää kiinni kuljetuksen aikana.

19. Miten tehokkaasti ehdotettu 73 §:n mukainen säännös toteuttaa eristämisen täytäntöönpanon valvontaa?

Eristämisen seuranta ja valvonnan tehostaminen on perusteltua. Yksikkökohtaista seurantatietoa keräämällä voidaan arvioida yksiköiden toimintakäytäntöjä ja kiinnittää huomiota yksiköihin, jotka selvästi erottuvat tilastollisesti muista vastaavista yksiköistä.

20. Miten tehokkaasti ehdotettu 74 §:n säännös kirjaamisvelvoitteesta ja toimittaminen kuukausittain aluehallintovirastoon toteuttaa rajoitustoimenpiteiden valvontaa?

-

21. Ovatko ehdotetut jälkihuollon sisältöä koskevat täsmennykset riittäviä?

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 21

Esityksessä korostetaan jälkihuollon suunnitelmallisuutta ja tarpeenmukaisten palvelujen jatkuvuutta sijaishuollon ja jälkihuollon nivelvaiheessa. Jälkihuoltoon siirtyminen on merkittävä elämänvaihe, jota on suunniteltava riittävän varhain yhdessä nuoren ja hänen läheisverkostonsa kanssa, ja jossa erilaisia palvelutarpeita on arvioitava huolellisesti.

22. Ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtion lastensuojelulaitoksista ja täsmennettävän valtion lastensuojeluyksiköiden tehtäviä vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroituna palveluna. Valtion lastensuojeluyksiköiden tehtävänä olisi vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroidun palvelun, erityisen huolenpidon sekä lastensuojelun jälkihuollon järjestäminen. Vastaisiko ehdotetun lain 2 § vaativan sijaishuollon tarpeisiin?

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 22

-

23 a. Pykälä x tai pykälät x-x §:t ovat hyvät ehdotetussa muodossa.

Lakiehdotus perusteluineen on kokonaisuus, jossa keskeiset periaatteet nousevat esiin. Siinä otetaan eri tavoin kantaa lastensuojelupalvelun sisältöön ja tavoitellaan paremmin tarpeisiin vastaavia ja vaikuttavampia palveluja. Ehdotuksen kustannusvaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota tavoiteltaviin pidemmän aikavälin vaikutuksiin, joita systeemillä muutoksella ja resurssien tarkoituksenmukaisella kohdentamisella oletetaan olevan.

Esitys vahvistaa sosiaalihuollon ja lastensuojelun asiakkaiden (lasten ja perheiden) osallisuutta ja toimijuutta palvelussa, jolla on suora yhteys paremmin vaikuttaviin palveluihin. Siinä otetaan myös kantaa palveluilla tavoiteltaviin vaikutuksiin, kuten perheiden toimintakyvyn lisäämiseen siten, että palvelutarpeet vähenevät (perheiden jälleenyhdistäminen).

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut ja yksiköt tai koulupalvelujen ja lastensuojelun kuntoutustyön yhteinen kehittäminen edellyttävät myös lainsäädännöllisten rajapintojen avaamista. Lainsäädäntöä ja sosiaali- ja terveystalouden liittyviä toimintatapoja tulisi kehittää siten, että ne kannustaisivat yhteistyöhön ja uusien palvelumallien kehittämiseen.

23 b. Muutosehdotus pykälään x:

-

23 c. Muutosehdotus pykälään x perusteluihin:

-

Ketonen Jussi
Perhekuntoutuskeskus Lauste